

192/76

HALSSAAR.

192/76

O.P.A.

4 400

In the Supreme Court of South Africa
In die Hooggeregshof van Suid-Afrika

Appel

DIVISION)
AFDELING).

APPEAL IN CRIMINAL CASE.
APPEL IN STRAFSAK.

H. L. KATZ

Appellant.

versus/teen

DIE STAAT.

Respondent.

Appellant's Attorney PRODTU
Prokureur van Appellant

Respondent's Attorney PG Krantz
Prokureur van Respondent

Appellant's Advocate C. B. ...
Advokaat van Appellant

Respondent's Advocate H. J. ...
Advokaat van Respondent

Set down for hearing on 16 9 1976
Op die rol geplaas vir verhoor op

(NKA) ... 10.30 v.m.

Word die voormelde appel
teen die skuldigbevinding afgewen
die vonnis word tersyde gestel
en vervang deur 'n vonnis van
twaalf (12) jaar gevangenisstraf.
(Uitspraak per)
Rust M. HR

IN DIE HOOGGEREGSHOF VAN SUID-AFRIKA

(APPELAFDELING)

In die saak tussen:

HARRY LOUIS KATZ

Appellant

en

DIE STAAT

Respondent

CORAM: RUMPF, HR., RABIE et DE VILLIERS, ARR.

VERHOOR: 1.11.1976. GELEWER: 15.11.1976.

U I T S P R A A K

RUMPF, HR. :

In hierdie saak is appellant deur 'n regter en assessore in 'n Rondgaande Hof in Upington skuldig bevind aan moord, sonder versagtende omstandighede, en ter dood veroordeel. Met verlof van die verhoorhof kom hy in hoër beroep teen sy skuldigbevinding aan moord en teen die opgelegde vonnis. Betroubare getuienis in die verhoorhof afgelê het die volgende feite

aan/.....

aan die lig gebring. Op 'n Saterdag in Julie, 1975, het die oorledene met sekere jong seuns gesit en dobbel in die Upingtonse lokasie. Appellant het by hierdie mense gaan staan en ~~aan~~ oorledene geld gevra. Appellant en oorledene was nie meer jong seuns nie, eersgenoemde was omtrent 25 jaar en laasgenoemde ongeveer 35 jaar oud. Oorledene het geantwoord dat hy nie appellant se geld het nie. Appellant het daarna die oorledene teen sy heup geskop. Die spel is gestaak en oorledene het 'n ent verder gaan staan om te urineer. Appellant het hom daar op die skouer getik en weer om sy geld gevra. Toe oorledene hom omdraai het appellant hom met die vuig 'n hou toegedien wat oorledene laat val het. Daarop het appellant eers op oorledene se bors getrap - oorledene was klaarblyklik weerloos - en daarna hom vuishoue toegedien en uiteindelik oor hom gaan staan, hom by die skouers gevat en oorledene se kop etlike kere teen die grond geslaan. Nie tevrede met hierdie behandeling nie, het appellant die oorledene se „skipper" oor oorledene se kop getrek en hom nog 'n paar vuishoue

gegee/.....

gegee en 'n oënskynlik ligte skop teen die gesig. Appellant het weggestap en gesê: „Vrek as jy wil vrek! Nou kan julle my gaan kla". Oorledene het in die hospitaal gesterf ongeveer 18 uur na sy toelating en volgens mediese getuienis is hy dood aan uitgebreide breinbloeding. Dit is duidelik dat sy kop ernstige beserings opgedoen het as gevolg waarvan die breinbloeding ontstaan het. Daar was geen skedelbreuk nie.

In sy getuienis het appellant beweer dat hy meegedoen het aan die dobbelspel, dat hy R2 gewen het, wat oorledene nie aan hom wou gee nie, dat oorledene hom met die kop gestamp het en dat daar toe 'n bakleiery ontstaan het. Hy onthou nie veel van wat gebeur het nie omdat hy sterk onder invloed van drank was.

Namens appellant is aangevoer dat die getuienis van Ragel Basson wat die gebeure aanskou het en op wie se getuienis die hierbo vermelde relaas gebaseer is, en wat deur die verhoorhof as 'n uiters geloofwaardige getuie beskou is, nie so bevredigend was nie dat haar getuienis in alle opsigte aanvaar kon word. ~~nie~~

'n/.....

'n Beskouing van die getuienis as geheel toon m.i. aan dat die verhoorhof volkome geregtig was om haar getuienis oor hoe die aanranding plaasgevind het, te aanvaar. Daar is verder betoog dat die verhoorhof appellant slegs aan strafbare manslag moes skuldig bevind het. Ek stem nie saam nie. Die barbaarse aanranding en die woorde wat appellant geuiter het, bewys sonder redelike twyfel dat appellant ten minste 'n opset om te dood met moontlikheidsbewussyn gehad het. By die oorweging van versagtende omstandighede het die verhoorhof bevind dat die beskuldigde nie in enige noemenswaardige mate deur drank aangetas was toe hy die misdaad gepleeg het nie. Ook by die toekenning van verlof om te appelleer het die verhoorhof gesê:

„Wat betref die vonnis is daar getuienis dat die beskuldigde gewoonlik stil van geaardheid is; daar is die getuienis dat slegs wanneer hy onder die invloed van drank is word hy aggressief. Die Hof is van mening dat drank nie enige noemenswaardige rol in hierdie misdaad gespeel het nie.”

By dronkenskap ontstaan gewoonlik die probleem van graad en daaroor kan verskil van mening bestaan. Ragel het in haar hoofgetuienis die volgende gesê:

Maar/...

„Maar sou jy sê die oorledene was ook onder die invloed van drank gewees? --- Hulle was altwee dronk, maar hulle was nie so dronk nie. Hulle het nie geslinger nie, want toe die oorledene daar kom deurstap, het hy nie geslinger nie. Hulle het normaal geloop, maar jy kon sien hulle het 'n dop in. Ek ken hulle mos. Hulle is kinders wat daar voor my groot word, ek weet hoe lyk hulle wanneer hulle heeltemal dronk is.

Met ander woorde wat jy sê is, hulle het 'n dop ingehad? --- Hulle het 'n dop ingehad, maar hulle was so gewees dat iedereen kon weet presies wat hy gedoen het."

Appellant, wat destyds by die spoorwêë gewerk het, het in sy getuienis verklaar dat toe hy die Saterdagoggend van diens gegaan het, hy sy loon, wat hy op Vrydag ontvang het, by hom gehad het en hy het verduidelik hoe hy met 'n maat dorptoe gegaan het en by 'n kantien brandewyn gedrink het en daarna by 'n smokkelhuis soetwyn gedrink het. Daarna is hulle uiteen en het hy by die gedobbel uitgekom. Die appellant se moeder het getuig dat appellant in 1972 of 1973 'n kopbesering opgedoen het en daarna besonder aggressief opgetree het wanneer hy onder invloed van drank is en dat hy daarna ook nie kan onthou wat hy gedoen het nie. Hierdie getuienis van appellant se moeder is natuurlik

nie/....

nie getuienis wat 'n versagtende omstandigheid skep nie, maar saamgelees met die getuienis van Ragel, skyn dit my tog aan te toon dat in die onderhawige geval drank wel 'n belangrike of „noemenswaardige" rol gespeel het. Ragel se diagnose dat appellant sowel as oorledene „altwee dronk" was is 'n aanduiding dat appellant sigbaar onder invloed van drank was al kwalifiseer sy haar bevinding deur te sê dat „iedereen kon weet presies wat hy gedoen het". Die waarskynlikheid is dat appellant gemeen het dat oorledene hom nie geld wou gee wat hom toekom nie. Dit word bevestig deur Ragel self, wat, hoewel sy beslis ontken dat appellant ook gedobbel het, tog erken dat die appellant se jonger broertjie, Johannes Katz, wat teenwoordig was, geld aan appellant aangebied het. Haar getuienis ~~lees~~^{lui} soos volg („Oulo" is die appellant en „ou Kef" is die oorledene):

„Sê jy Johannes Katz het sy broer gesoebat? --- Hy het gesoebat sy broer moet vir die oorledene los. Daar waar hulle gedobbel het, het die geld gelê en toe tel Johannes Katz die geld op. Ek weet nou nie ~~hoeveel~~^{hoeveel} was die silwer nie, maar ek het gesien daar was 'n Rand wat hy vat en toe tel hy nog daar uit die sand uit geld op en toe staan hy so met die geld. Toe sê hy: „Oulo, los vir ou Kef, hier is die geld". Maar hy het nie geluister nie."

Dit/....

Dit is duidelik, meen ek, dat die aanranding ontstaan het weens die indruk wat appellant gehad het dat oorledene hom geld moes gee. Johannes het in sy getuienis beweer dat hy gestaan en kyk het toe daar gedobbel word, dat appellant daar aangekom het, eers gaan sit en speel het, en toe opgestaan het en van oorledene geld geëis het. Op hierdie stadium al het, volgens Johannes, 'n bakleiery begin. Oor wat later gebeur het, is Johannes se getuienis baie onbevredigend, maar dit wil tog voorkom of die rusie ontstaan het as gevolg van geld wat by die dobbelspel geëis is. Dit is ook so deur die verhoorhof aanvaar met die volgende woorde:

„Die Hof is van mening dat daar wel 'n stryery oor geld was; dat die beskuldigde heel moontlik geglo het, reg of verkeerd, dat die oorledene van sy geld geneem het en dat dit die rede was vir die aanval.”

Gesien teen hierdie agtergrond het die verhoorregter, volgens my mening, die posisie onderskat toe hy gesê het dat die beskuldigde nie in enige noemenswaardige mate deur drank aangetas was nie. In die omstandighede van die onderhawige geval het die drank na my mening aanleiding gegee tot die buitensporige

aanranding/....

aanranding op die oorledene en behoort dit as 'n versagtende omstandigheid beskou te word. By die oplegging van 'n nuwe vonnis moet in aanmerking geneem word dat appellant vorige veroordelings het. In 1966 toe hy nog 'n seun moes gewees het, het hy houe met 'n ligte rottang gekry weens diefstal van vleis uit 'n slaghuis (twee klagte). In 1967 het hy 6⁵ sent van 'n Bantoeseun geroef er weer houe gekry. In 1968 het hy vier maande gekry weens ontvangs van gesteelde horlosies (waarde R75). In 1972 het hy 'n Kleurlingman van 'n horlosie beroof en ses maande gevangenisstraf gekry waarvan drie maande opgeskort is. Die misdaad wat hy nou gepleeg het, is wesenlik van 'n ander aard as die misdade wat hy van te vore gepleeg het, hoewel roof natuurlik ook geweld inhou. Nietemin meen ek dat nie te veel klem op sy vorige veroordelings gelê behoort te word nie. Die aanval op die oorledene was egter wreed en die versagtende omstandigheid wel versagterend maar tot 'n betreklik geringe mate. Alles in ag genome, meen ek dat appellant 'n redelike swaar vonnis van gevangenisstraf moet opgelê word.

Die/.....

Die appèl teen die skuldigbevinding word
afgewys. Die vonnis word tersyde gestel en vervang deur
'n vonnis van twaalf jaar gevangenisstraf.

HOOFREGTER.

RABIE, AR. }
DE VILLIERS, AR. } Stem saam.